

(สำเนา)

เลขรับ ๒๔ /๒๕๕๕ วันที่ ๒๔ พ.ค. ๒๕๕๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ.
- ๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
- ๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ.

โดยที่การแก้ไขปัญหาคัดแย้งและการสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นกับคนในชาติเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศอันถือเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นรีบด่วนเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าและคณะจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อบรรจุร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. เข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาโดยเร็วต่อไป จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้เสนอ
(สนธิ บุญยรัตกลิน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคมาตุภูมิ

(ลงชื่อ) นิติวัดน์ จันทร์สว่าง
(นาย นิติวัดน์ จันทร์สว่าง)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชาดา ไทยเศรษฐ์
(นายชาดา ไทยเศรษฐ์)	ผู้เสนอ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	
(ลงชื่อ) ชยุต ภูมมะกาญจนะ
(นายชยุต ภูมมะกาญจนะ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) กรวีร์ ปริศนานันท์กุล
(นายกรวีร์ ปริศนานันท์กุล)	ผู้เสนอ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	
(ลงชื่อ) พันโท สินธพ แก้วพิจิตร
(สินธพ แก้วพิจิตร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ
(นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ)	ผู้เสนอ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	
(ลงชื่อ) ตุ่น จินตะเวช
(นาย ตุ่น จินตะเวช)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ยุทธพล อังกินันท์
(นายยุทธพล อังกินันท์)	ผู้เสนอ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	
(ลงชื่อ) ภราดร ปริศนานันท์กุล
(นายภราดร ปริศนานันท์กุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พัชรี โทษสุน
(นางสาวพัชรี โทษสุน)	ผู้เสนอ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	

(โปรดพลิก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่ได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงในประเทศในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรงเมื่อเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จนนำไปสู่การสูญเสียชีวิต การบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ ความเสียหายต่อทรัพย์สินและความเสียหายรูปแบบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นอย่างประมาณค่ามิได้ สู้สังคมไทยและประเทศไทย สาเหตุเกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงเวลาที่ผ่านมาจนนำไปสู่เหตุการณ์ความรุนแรง ผู้ต้องหาและจำเลยจึงมิใช่เป็นผู้ร้ายหรืออาชญากรดังเช่นคดีอาญาตามปกติ ในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ผ่านมารวมถึงประเด็นการยุบพรรคการเมืองและการเพิกถอนสิทธิทางการเมืองของกรรมการบริหารพรรค ที่มีได้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น ทำให้เกิดข้อวิจารณ์เกี่ยวกับความสอดคล้องกับหลักนิติธรรมของกลไกต่าง ๆ ของรัฐ กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม ความขัดแย้งที่มีอยู่แล้วจึงทวีความซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ที่สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงกระทบกระเทือนต่อขวัญและกำลังใจของคนในชาติตลอดจนความสงบสุขของบ้านเมือง อีกครั้งหนึ่ง ประชาชนทั่วไปต้องการให้บ้านเมืองเกิดความปรองดองสมานฉันท์ หันหน้าเข้าหากันแปลงวิกฤติครั้งนี้ให้เป็นโอกาสเพื่อฟื้นความสงบสุขและความเชื่อมั่นของคนในชาติรวมทั้งนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศให้ กลับคืนมา จึงสมควรใช้หลักเมตตาธรรมด้วยการให้อภัยและให้โอกาสกับทุกฝ่ายซึ่งล้วนมีเจตนาดีต่อชาติ บ้านเมืองอันเป็นไปตามนิติประเพณีที่ประเทศไทยเคยปฏิบัติมาแล้วหลายครั้งและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ด้วยการนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองที่ได้กระทำระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และเยียวยาให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาด้วยการคืนความชอบธรรมให้แก่ผู้ถูกดำเนินคดี โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือคำสั่งของหัวหน้าหรือคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีได้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมตามปกติและขัดต่อหลักนิติธรรม อันเป็น การผดุงรักษาไว้ซึ่งระบบนิติธรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศที่สากลให้การยอมรับ รวมทั้งการคืน สิทธิทางการเมืองให้กับกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่มีได้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ มีการยุบพรรคการเมืองนั้น เพื่อให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้เข้ามาใช้ความรู้ความสามารถของตนร่วมกันแก้ไข ปัญหา และนำพาประเทศให้ก้าวข้ามความขัดแย้งครั้งนี้ไปสู่สันติภาพและความมั่นคงสืบไป จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา ๓ อยู่ในระหว่างการสอบสวนให้ผู้มีอำนาจสอบสวนระงับการสอบสวนผู้นั้น ถ้าอยู่ในระหว่างการฟ้องร้องให้พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีให้ศาลมีคำสั่งจำคุกคดี ถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น

มาตรา ๕ ให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติทั้งหลายขององค์กรหรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อให้เป็นไปตามประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งได้ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือการดำเนินการหรือการปฏิบัติทั้งหลายขององค์กร หรือหน่วยงานอื่นใด อันเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติขององค์กรหรือของคณะบุคคลดังกล่าว มิได้เป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือเป็นผู้กระทำความผิด โดยให้นำความในมาตรา ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติต่อบุคคลที่ได้รับผลกระทบนั้นให้เป็นไปตามหลักนิติธรรมต่อไป

มาตรา ๖ เพื่อให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นการสร้างความปรองดองในสังคม ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุ มีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗ การดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งมีใ้ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่จะเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับผิด ตามพระราชบัญญัตินี้และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย

มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

64/4

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. ... ต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ.

โดยที่ได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงในประเทศในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรงเมื่อเดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จนนำไปสู่การสูญเสียชีวิต การบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ ความเสียหายต่อทรัพย์สินและความเสียหายรูปแบบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นอย่าง ประมาทค่ามิได้สู่สังคมไทยและประเทศไทย สาเหตุเกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงเวลาที่ผ่านมาจน นำไปสู่เหตุการณ์ความรุนแรง ผู้ต้องหาและจำเลยจึงมิใช่เป็นผู้ร้ายหรืออาชญากรดังเช่นคดีอาญาตามปกติ ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านมารวมถึงประเด็นการยุบพรรคการเมืองและการเพิกถอนสิทธิทางการเมืองของ กรรมการบริหารพรรคที่มีได้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น ทำให้ เกิดข้อวิจารณ์เกี่ยวกับความสอดคล้องกับหลักนิติธรรมของกลไกต่าง ๆ ของรัฐ กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ความขัดแย้งที่มีอยู่แล้วจึงทวีความซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ที่สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงกระทบกระเทือนต่อขวัญและกำลังใจของคนในชาติตลอดจนความสงบสุข ของบ้านเมืองอีกครั้งหนึ่ง ประชาชนทั่วไปต้องการให้บ้านเมืองเกิดความปรองดองสมานฉันท์ หันหน้าเข้าหากัน แปรแปลงวิกฤติครั้งนี้ให้เป็นโอกาสเพื่อฟื้นความสงบสุขและความเชื่อมั่นของคนในชาติรวมทั้งนักลงทุนทั้งในและ ต่างประเทศให้กลับคืนมา จึงสมควรใช้หลักเมตตาธรรมด้วยการให้อภัยและให้โอกาสกับทุกฝ่ายซึ่งล้วนมีเจตนาดี ต่อชาติบ้านเมือง อันเป็นไปตามนิติประเพณีที่ประเทศไทยเคยปฏิบัติมาแล้วหลายครั้งและเป็นไปตาม มาตรฐานสากลด้วยการนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองที่ได้ กระทำระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และเยียวยาให้กับผู้ที่ ได้รับผลกระทบจากการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาด้วยการคืนความชอบธรรมให้แก่ผู้ถูก ดำเนินคดีโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือคำสั่งของหัวหน้าหรือคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีได้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมตามปกติและขัดต่อ หลักนิติธรรม อันเป็นการผดุงรักษาไว้ซึ่งระบบนิติธรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศที่สากลให้การ ยอมรับ รวมทั้งการคืนสิทธิทางการเมืองให้กับกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่มีได้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความ ผิดอันเป็นเหตุให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น เพื่อให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้เข้ามาใช้ความรู้ความสามารถของ ตนร่วมกันแก้ไขปัญหาและนำพาประเทศให้ก้าวข้ามความขัดแย้งครั้งนี้ไปสู่สันติภาพและความมั่นคงสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

64/5

๒

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ให้บรรดาการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ หากมีการกระทำใดที่เป็นความผิดตามกฎหมาย ให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

การกระทำตามวรรคหนึ่งให้หมายความถึงการกระทำของบุคคล ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ การกระทำทั้งหลายของบุคคลที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่ห้ามการชุมนุม การกล่าววาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีใดเพื่อเรียกร้อยหรือให้มีการต่อต้านรัฐ การต่อสู้ขัดขืนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการประท้วงด้วยวิธีใด ๆ อันเป็นการกระทบต่อร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นซึ่งเป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง

๒.๑.๒ การกระทำทั้งหลายของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใด ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการป้องกันระงับหรือปราบปราม ในเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมือง หรือการกระทำใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา ๓ อยู่ในระหว่างการสอบสวนให้ผู้มีอำนาจสอบสวนระงับการสอบสวนผู้นั้น ถ้าอยู่ในระหว่างการฟ้องร้องให้พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี ถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ ให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติทั้งหลายขององค์กรหรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อให้เป็นไปตามประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งได้ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือการดำเนินการหรือการปฏิบัติทั้งหลายขององค์กร หรือหน่วยงานอื่นใดอันเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติขององค์กรหรือของคณะบุคคลดังกล่าว มิได้เป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือเป็นผู้กระทำความผิด โดยให้นำความในมาตรา ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติต่อบุคคลที่ได้รับผลกระทบนั้นให้เป็นไปตามหลักนิติธรรมต่อไป (มาตรา ๕)

๒.๔ เพื่อให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นการสร้างความปรองดองในสังคม ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖)

๒.๕ การดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งมิใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่จะเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย (ร่างมาตรา ๗)

๒.๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๘)